

ด่วนที่สุด

ที่ ทส ๐๒๒๐.๒/ ๕ ๐ ๕

วค ๒.๑๐

๑๖ ๑๗๖๖

๑๕.๗๐๔.

สคค. (eMail)

ส่ง : กวค.

รับที่ : ๕2043/66

16 ก.พ. 2566 เวลา 15.00 น.

กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
๙๒ ซอยพหลโยธิน ๗ ถนนพหลโยธิน
แขวงพญาไท เขตพญาไท
กรุงเทพฯ ๑๐๔๐๐

ความเห็นประกอบเรื่องเพื่อ พิจารณา

๑ ๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๖

เรื่อง ข้อเสนอแนวทางการส่งเสริมและสนับสนุนกิจกรรมปศุสัตว์เพื่อโอกาสในการมีส่วนร่วมทางเศรษฐกิจ
ประเทศอย่างเป็นธรรม

เรียน เลขาธิการคณะกรรมการรัฐมนตรี

อ้างถึง หนังสือสำนักเลขาธิการคณะกรรมการรัฐมนตรี ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๕๐๖/ว(ล) ๔๐๙ ลงวันที่ ๖ มกราคม ๒๕๖๖

ตามหนังสือที่อ้างถึง สำนักเลขาธิการคณะกรรมการรัฐมนตรี ขอให้กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเสนอความเห็น เรื่อง ข้อเสนอแนวทางการส่งเสริมและสนับสนุนกิจกรรมปศุสัตว์เพื่อโอกาสในการมีส่วนร่วมทางเศรษฐกิจประเทศอย่างเป็นธรรม ความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมพิจารณาแล้ว ไม่ขัดข้องต่อข้อเสนอแนวทางการส่งเสริมและสนับสนุนกิจกรรมปศุสัตว์เพื่อโอกาสในการมีส่วนร่วมทางเศรษฐกิจประเทศอย่างเป็นธรรม ตามที่กระทรวงยุติธรรมเสนอ และมีความเห็นเพิ่มเติมต่อประเด็นการรับฟังความคิดเห็นทั้ง ๓ ประเด็น ดังนี้

๑. การส่งเสริมการเพาะเลี้ยงสัตว์ที่มีศักยภาพทางเศรษฐกิจในเชิงวัฒนธรรม หรือการท่องเที่ยว

๑.๑. กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช เป็นหน่วยงานระดับกรมที่มีอำนาจหน้าที่ใช้บังคับพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. ๒๕๖๒ (ซึ่งพระราชบัญญัติฉบับนี้มีเจตนารมณ์เพื่อสงวน อนุรักษ์ คุ้มครอง ดูแลรักษา พันธุ์สัตว์ป่าและแหล่งที่อยู่อาศัยของสัตว์ป่า ตลอดจนดำเนินกิจกรรมเกี่ยวกับสัตว์ป่า ภายใต้ภาคีสมาชิกในข้อตกลงระหว่างประเทศด้านสัตว์ป่า และพืชป่า โดยมีบทนิยามความหมายชนิดของสัตว์ป่าที่สำคัญ คือ สัตว์ป่าสงวน สัตว์ป่าคุ้มครอง สัตว์ป่าควบคุม สัตว์ป่าอันตราย) สำหรับด้านการส่งเสริมการเลี้ยงสัตว์ที่มีศักยภาพทางเศรษฐกิจ นั้น ไม่ได้ครอบคลุมไปถึงสัตว์บ้าน สัตว์เลี้ยง หรือสัตว์พาหนะ และมีแต่เฉพาะประเภทและชนิดของสัตว์ป่าคุ้มครองเท่านั้น ซึ่งมาตรา ๘ แห่งพระราชบัญญัติข้างต้น มีบทบัญญัติ ในการกำหนดให้สัตว์ป่าคุ้มครองชนิดใดที่มีศักยภาพในการใช้ประโยชน์ในทางเศรษฐกิจเป็นสัตว์ป่าคุ้มครองที่เพาะพันธุ์ได้ (ขณะนี้อยู่ระหว่างการจัดทำกฎหมายลำดับรองตามมาตรา ๘) อย่างไรก็ดีตาม ด้วยผลของมาตรา ๑๑๖ แห่งพระราชบัญญัติเดียวกัน จึงนำกฎกระทรวงกำหนดชนิดของสัตว์ป่าคุ้มครองให้เป็นสัตว์ป่าชนิดที่เพาะพันธุ์ได้ พ.ศ. ๒๕๔๖ และที่แก้ไขเพิ่มเติม มาใช้บังคับได้ต่อไป โดยกฎกระทรวงดังกล่าวได้มีบัญชีสัตว์ป่าคุ้มครองชนิดที่เพาะพันธุ์ได้ ๕ ประเภท ๖๒ ชนิด โดยผู้ที่ดำเนินการเพาะพันธุ์สัตว์ป่าคุ้มครองที่เพาะพันธุ์ได้ ต้องได้รับใบอนุญาตจากอธิบดีกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช ส่วนผู้ที่ทำการค้าสัตว์ป่าคุ้มครองที่เพาะพันธุ์ได้ ประการเดียวต้องได้รับใบอนุญาตจากอธิบดีกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช ถ้าหากผู้ได้รับใบอนุญาตดำเนินการเพาะพันธุ์สัตว์ป่าที่ประสงค์จะค้าสัตว์ป่าคุ้มครองที่เพาะพันธุ์ได้แล้วนั้น ไม่จำเป็นต้องขอใบอนุญาตค้าสัตว์ป่าคุ้มครองที่เพาะพันธุ์ได้อีก โดยให้ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ของผู้รับใบอนุญาตค้าที่กำหนดในกฎกระทรวง ดังนั้น ประเด็นนี้พระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. ๒๕๖๒ ได้มีบทบัญญัติที่เปิดช่องในการส่งเสริมและสนับสนุนให้ดำเนินการเพาะพันธุ์สัตว์ป่าคุ้มครองที่เพาะพันธุ์ได้

รวมถึงการค้า ...

รวมถึงการค้าสัตว์ป่าคุ้มครองที่เพาะพันธุ์ได้ ที่จะสร้างมูลค่าทางเศรษฐกิจมากยิ่งขึ้น โดยจะต้องดำเนินการให้เป็นไปตามกฎหมายและระเบียบของทางราชการอย่างเคร่งครัด เพื่อการควบคุมตรวจสอบการเพาะพันธุ์และการค้า และมีให้กระทบต่อข้อกังวลของอนุสัญญาว่าด้วยการค้าระหว่างประเทศซึ่งชนิดสัตว์ป่าและพืชป่าที่ใกล้สูญพันธุ์ (The Convention on International Trade in Endangered Species of Wild Fauna and Flora : CITES) ด้วย

๑.๒ ประเด็นการเพาะเลี้ยงสัตว์ป่าควบคุม หากเป็นชนิดหรือซากที่ไม่ได้ประกาศกำหนดให้ต้องแจ้งการครอบครอง หรือชนิดที่ไม่ได้ประกาศกำหนดให้ต้องขอรับใบอนุญาตดำเนินการเพาะพันธุ์ หรือชนิดซาก หรือผลิตภัณฑ์ที่ไม่ได้ประกาศกำหนดให้ต้องขอรับใบอนุญาตค้า ประชาชนสามารถที่จะครอบครอง เพาะพันธุ์ หรือค้าได้อย่างอิสระ แต่หากเป็นชนิดที่ได้ประกาศกำหนดให้แจ้งการครอบครองต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ หรือชนิดที่ต้องขอรับใบอนุญาตดำเนินการเพาะพันธุ์ หรือชนิด ซาก หรือผลิตภัณฑ์จากซากที่ต้องขอรับใบอนุญาตค้าตามพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. ๒๕๖๒ มีมาตรการที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

๑.๒.๑ การแจ้งการครอบครองสัตว์ป่าควบคุมหรือซากสัตว์ป่าควบคุม ตามพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. ๒๕๖๒ มาตรา ๑๙ กำหนดสัตว์ป่าควบคุมหรือซากสัตว์ป่าควบคุมที่ต้องแจ้งการครอบครอง จำนวน ๖๗ ชนิด ผู้มีไว้ในความครอบครองซึ่งสัตว์ป่าควบคุมหรือซากสัตว์ป่าควบคุม ผู้ดำเนินการเพาะพันธุ์สัตว์ป่าควบคุมซึ่งมีไว้ในครอบครองสัตว์ป่าควบคุมหรือซากสัตว์ป่าควบคุม กรณีซึ่งยังมิได้รับใบอนุญาตดำเนินการเพาะพันธุ์ตามมาตรา ๒๘ รวมถึงผู้ค้าสัตว์ป่าควบคุมหรือซากสัตว์ป่าควบคุม ที่ยังมิได้รับใบอนุญาตค้าตามมาตรา ๓๐ หรือเป็นผู้ได้รับใบอนุญาตค้าสัตว์ป่าควบคุมแล้ว แต่ครอบครองสัตว์ป่าควบคุมชนิดที่ไม่ได้รับอนุญาตให้ค้าได้ ต้องแจ้งการครอบครองต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ เพื่อให้สัตว์ป่าควบคุมชนิดที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด เข้าสู่ระบบ

๑.๒.๒ การขอรับใบอนุญาตดำเนินการเพาะพันธุ์สัตว์ป่าควบคุมและขอรับใบอนุญาตค้าสัตว์ป่าควบคุม ซากสัตว์ป่าควบคุม หรือผลิตภัณฑ์จากซากสัตว์ป่าควบคุมตามมาตรา ๒๘ และมาตรา ๓๐ ตามพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. ๒๕๖๒ โดยร่างประกาศกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เรื่อง กำหนดชนิดสัตว์ป่าควบคุมที่ต้องขอรับใบอนุญาตดำเนินการเพาะพันธุ์สัตว์ป่า พ.ศ. และร่างประกาศกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เรื่อง กำหนดชนิดสัตว์ป่าควบคุม ซากสัตว์ป่าควบคุม หรือผลิตภัณฑ์จากซากสัตว์ป่าควบคุมที่ต้องขอรับใบอนุญาตค้าสัตว์ป่า พ.ศ. ซึ่งผ่านการพิจารณาของคณะกรรมการพัฒนากฎหมาย กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และนำเข้าสู่ที่ประชุมคณะกรรมการสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า ครั้งที่ ๓/๒๕๖๔ เพื่อทราบแล้ว มีสัตว์ป่าควบคุมชนิดที่ต้องขออนุญาตดำเนินการเพาะพันธุ์ตามมาตรา ๒๘ วรรคหนึ่ง และชนิด ซาก หรือผลิตภัณฑ์ที่ต้องขออนุญาตค้าตามมาตรา ๓๐ วรรคหนึ่ง จำนวน ๗๖ รายการ อยู่ในภารกิจกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช จำนวน ๕๔ รายการ

๑.๓ ในการส่งเสริมนกหัวจุกเป็นนกเศรษฐกิจ ซึ่งปัจจุบันนกหัวจุกอยู่ในสถานภาพเป็นสัตว์ป่าคุ้มครองที่สามารถเพาะเลี้ยงได้ ดังนั้น เพื่อป้องกันผลกระทบต่อประชากรของนกในธรรมชาติ ควรมีมาตรการในการป้องกันการสวมสิทธิ์ในตัวนก หากนกที่อนุญาตให้เพาะเลี้ยงตายลง แล้วมีการนำนกในธรรมชาติเข้ามาสวมสิทธิ์แทน

๒. การจัดกิจกรรมเชิงท่องเที่ยวหรือกิจกรรมสันถนาการอื่น ๆ เพื่อให้เกิดมูลค่าทางเศรษฐกิจ

๒.๑ พระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. ๒๕๖๒ นอกจากสวนสัตว์ที่อยู่ในอำนาจหน้าที่ขององค์การสวนสัตว์แห่งประเทศไทยแล้ว หากเป็นสวนสัตว์ของภาคเอกชนจะอยู่ในอำนาจหน้าที่ของกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช ที่จะเข้าควบคุมตรวจสอบมาตรฐานและคุณภาพของการจัดการกิจการสวนสัตว์ทั้งสถานที่จัดตั้งการประกอบกิจการ และตัวสัตว์ป่าที่อยู่ในความครอบครองของกิจการสวนสัตว์

รวมถึงควบคุมดูแลให้ผู้ได้รับใบอนุญาตมีหน้าที่แจ้งจำนวนเพิ่มขึ้นหรือลดลง หรือการเปลี่ยนแปลงหรือการโอนกรรมสิทธิ์ซึ่งสัตว์ป่าสงวน สัตว์ป่าคุ้มครอง สัตว์ป่าควบคุม หรือซากของสัตว์ป่าดังกล่าวระหว่างสวนสัตว์ และการแจ้งการดำเนินการในพื้นที่ของกิจการสวนสัตว์ด้วย ดังนั้น ประเด็นนี้พระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. ๒๕๖๒ ได้มีบทบัญญัติที่เปิดช่องในการส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการดำเนินกิจการสวนสัตว์ (ภาคเอกชน) อันเป็นการจัดกิจกรรมเชิงท่องเที่ยวหรือกิจกรรมสันตนาการอื่น ๆ อีกทางหนึ่งนอกจากสวนสัตว์ของหน่วยงานของรัฐ ซึ่งจะสร้างมูลค่าทางเศรษฐกิจเพิ่มขึ้น โดยในส่วนของสวนสัตว์เอกชนจะต้องดำเนินการให้เป็นไปตามกฎหมายและระเบียบของทางราชการอย่างเคร่งครัด เพื่อเป็นการควบคุมตรวจสอบด้านมาตรฐาน และคุณภาพอันจะส่งผลต่อการดำเนินกิจการสวนสัตว์และตัวสัตว์ต่อไป

๒.๒ การจัดงานแสดงสัตว์ป่าควบคุมทั้งแบบชั่วคราว หรือถาวร

๒.๒.๑ สัตว์ป่าควบคุมชนิดที่ต้องแจ้งการครอบครอง การครอบครองสัตว์ป่าควบคุมในลักษณะที่เปิดให้รับชมเพื่อความเพลิดเพลิน การแสดงเพื่อนันทนาการ การแข่งขัน หรือการประกวดต้องดูแลและจัดสวัสดิภาพของสัตว์ป่าควบคุมให้เหมาะสม ตามที่ระเบียบกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืชว่าด้วยการแจ้งและการรับแจ้ง และการครอบครอง ซึ่งสัตว์ป่าควบคุมและซากสัตว์ป่าควบคุม พ.ศ. ๒๕๖๕ กำหนดไว้

๒.๒.๒ การประกอบกิจการสวนสัตว์ไม่ได้ห้ามประชาชนประกอบกิจการดังกล่าว แต่ตามพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. ๒๕๖๒ ผู้ใดจะจัดตั้งและประกอบกิจการสวนสัตว์ต้องได้รับใบอนุญาตจากอธิบดีกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช

๓. การส่งเสริมด้านการตลาด

พระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. ๒๕๖๒ มีบทบัญญัติด้านการส่งเสริมและสนับสนุนด้านกิจการเพาะพันธุ์สัตว์ป่าคุ้มครองที่เพาะพันธุ์ได้และการค้าสัตว์ป่าคุ้มครองที่เพาะพันธุ์ได้ อันเป็นการส่งเสริมด้านการตลาดที่กฎหมายรับรองคุ้มครองให้ โดยจะต้องดำเนินการให้เป็นไปตามกฎหมายและระเบียบของทางราชการอย่างเคร่งครัด ด้วยประเทศไทยเป็นภาคีสมาชิกของอนุสัญญา CITES โดยการนำเข้า ส่งออกและนำผ่านซึ่งสัตว์ป่า จะต้องคำนึงถึงสัตว์ป่าที่อยู่ในบัญชีของอนุสัญญา CITES และกรอบความร่วมมือของอนุสัญญา CITES ด้วย เพื่อมิให้ประเทศไทยถูกระบุหรือเฝ้าระวังให้เป็นประเทศที่ไม่ปฏิบัติตามกรอบของอนุสัญญา CITES อันจะส่งผลกระทบต่อการค้า การนำเข้า ส่งออกและนำผ่านซึ่งสัตว์ป่า ที่จะสร้างความเสียหายต่อมูลค่าทางเศรษฐกิจด้านกิจกรรมปศุสัตว์ที่เกี่ยวกับสัตว์ป่าได้ ซึ่งกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช เป็นหน่วยงานในการควบคุมตรวจสอบการดำเนินการให้เป็นไปตามกรอบอนุสัญญาดังกล่าว โดยการดำเนินการด้านการตลาดทั้งภายในประเทศและระหว่างประเทศ ต้องเป็นไปตามกฎหมายและระเบียบของทางราชการ ตลอดจนกรอบอนุสัญญาระหว่างประเทศต่าง ๆ ด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาดำเนินการ

ขอแสดงความนับถือ

(นายวรารุณ ศิลปอาชา)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

สำนักงานปลัดกระทรวง

โทร./โทรสาร ๐ ๒๒๖๕ ๖๓๐๗

ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ cplo.mnre@hotmail.com